

از مقامات صلاحیت دار اداری یا انتظامی می‌کند؛ مانند تأسیس روزنامه یا اشتغال به برخی از مشاغل و مکاسب که در حقوق ایران مستلزم کسب پروانه است. از میان دیگر کشورها این روش، بر اساس قوانین داخلی، در اسپانیا^{۱۷} نیز اجرا می‌شود.

ج) اعلام قبلی: مقامات عمومی در این روش، آزادی فرد را منع یا آن را موقوف به کسب اجازه قبلی نمی‌کنند، بلکه او را مکلف می‌کنند که پیش از اقدام، مقامات و مأموران اجرایی را با تسلیم اظهارنامه‌ای از قصد و نیت خود آگاه کند.^{۱۸} این شیوه در نظام حقوقی ایتالیا جاری است.

در نظام حقوقی ایران، قانون‌گذار از دوروش اجازه قبلی و اطلاع قبلی پیروی کرده است و دبیران کل احزاب برای برگزاری تجمع یا راه‌پیمایی در سراسر کشور، باید تقاضای خود را در قالب تکمیل کاربرگ مربوط حداقل سه روز کاری قبل از زمان برگزاری، به فرمانداری یا استانداری ارائه کنند.^{۱۹} فرمانداری نیز موظف است به محض دریافت تقاضای برگزاری تجمع یا راه‌پیمایی، آن را به استانداری ارسال کند و استانداری مراحل رسیدگی به منظور صدور مجوز در مهلت مقرر را شروع کند و در صورت عدم صدور مجوز نیز دلایل آن را در مهلت مقرر به حزب متقاضی اعلام کند.^{۲۰} البته برگزاری مراسم عمومی که در مکان محصور یا مسقف انجام می‌شود، صرفاً با اطلاع قبلی به فرمانداری مربوط و اعلام اسامی سخنران یا سخنرانان و قبول مسئولیت نظم درون مکان اعلام شده از طریق احزاب متقاضی انجام می‌شود و به طی فرایند اخذ مجوز نیازی ندارد.^{۲۱} طبق ماده ۹ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۳ قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی، تا قبل از صدور مجوز تجمع و راه‌پیمایی، هرگونه فراخوان برگزارکنندگان در رسانه‌ها و فضای مجازی ممنوع است و فراخوان‌هایی که پس از صدور مجوز صورت می‌گیرد باید در چهارچوب مجوز صادرشده باشد.

محل‌های مناسب برای برگزاری تجمع یا راه‌پیمایی را شوراهای تأمین تعیین می‌کنند، ولی به پیشنهاد احزاب متقاضی و تأیید شورای تأمین، می‌توان تجمع را در محل دیگری برگزار کرد.^{۲۲} مسئول تأمین امنیت تجمع‌ها و راه‌پیمایی‌های قانونی، نیروی انتظامی است و حضور دیگر افراد و گروه‌ها، تحت عنوان برقراری نظم و امنیت در زمان و محل برگزاری تجمع‌ها و راه‌پیمایی‌های مذکور ممنوع است،^{۲۳} مگر آنکه ریاست شورای تأمین رأساً یا بنا به درخواست فرمانده نیروی انتظامی نقش مشخصی در این زمینه در نظر گرفته باشد؛ در هر حال این حضور باید با هماهنگی و کنترل نیروی انتظامی انجام پذیرد.^{۲۴}

طبق ماده ۸ آیین‌نامه چگونگی تأمین امنیت اجتماعات و راه‌پیمایی‌های قانونی، تأمین حفاظت و امنیت این‌گونه مراسم‌ها برابر قانون (بند ۳ ماده ۴ قانون فراجا و سایر قوانین) برعهده نیروی انتظامی است و این نیرو در این زمینه پاسخگو خواهد بود. بدیهی است مأموران انتظامی تا هنگامی مجاز به حمل اسلحه خواهند بود که مأموریت قانونی حفظ نظم را عهده‌دار باشند و در زمان مرخصی یا در غیر مأموریت اگر بخواهند در اجتماع شرکت کنند، دیگر حق حمل اسلحه ندارند؛ چون هدف آنان در این مورد پیوستن به اجتماع است نه برقراری نظم. نیروی انتظامی و هر یک از نیروهای مسلح، که طبق مراتب فوق مسئولیت حفاظت اجتماعات قانونی را برعهده می‌گیرند، موظف‌اند مأموریت موصوف را از طریق کارکنان ملبَس به لباس فرم مربوط به انجام رسانند.^{۲۵}

• ۲. راه‌پیمایی‌ها

راه‌پیمایی یا تظاهرات (demonstration, manifestation) در لغت، علنی کردن و ظاهر ساختن و در اصطلاح، تجمع گروه، صنف یا اصناف متحد است با دادن شعارهای خاص برای وصول به هدفی اقتصادی، سیاسی یا اجتماعی.^{۲۶}